

प्लास्टिक, प्रदूषण र कानून

अधिल्लो सरकारले प्लास्टिक र प्लास्टिकजन्य वस्तुको अनियन्त्रित प्रयोगले प्रदूषण बढाएको भन्दै बजेट मार्फत उत्पादन, बिक्रीवितरण, प्रयोग र आयातमा प्रतिबन्ध लगाएको थियो।
अध्यादेश मार्फत ल्याइएको बजेटले चालीस साइक्रोमैभन्दा पातला प्लास्टिकका भोला, थैला लगायतका वस्तुको उपयोगमा रोक लगाउने गरी ल्याइएको बजेटमा निर्देश गरेको सो कानून आज पनि कार्यान्वयन भएको छैन। सरकारको आदेशको पालना नभएको भन्दै अधिवक्ताहरू पदमबहादुर श्रेष्ठ र छटकोण श्रेष्ठले दायर गरेको रिटमाथि सुनुवाइ गर्दै सर्वोच्च अदालतले उत्तम निर्देशन तत्काल लागू गर्न आदेश दिएपछि यो विषयले फेरि चर्चा पाएको छ। प्लास्टिक र प्लास्टिकजन्य वस्तु हतपत नसड्ने भएका कारण यसले वातावरणीय सन्तुलन बिगाने मात्र होइन घातक परिणाम समेत निस्त्याउँछ। त्यही कारण वातावरणविद्हरूले प्लास्टिकको प्रयोग न्यूनीकरण गर्दै पृथ्वीको संरक्षण गर्नपर्नेमा जोड दिँदै आएका छन्।

भोला मात्र होइन यतिबेला घरेलु प्रयोगका धेरै वस्तु प्लास्टिकका प्रयोग गर्न थालिएको छ । पुनः प्रयोग नहुने यस्ता वस्तुलाई पुनर्चक्रण गरेर नयाँ वस्तु उत्पादन गर्न भने सकिन्छ । तर, त्यसका लागि सङ्कलन, प्रशोधन तथा उत्पादन गर्ने उद्योगका व्यवस्थापन गर्नुपर्छ । प्रयोगको परिमाणका आधारमा अहिले प्लास्टिकजन्य उद्योगहरू खुलेका पनि छन् । तर, त्यसको सञ्चालनमा ठूलो मात्रामा ऊर्जा खर्च हुन्छ, जसको आयात र कच्चा पदार्थको लागि ठूलो धनराशि बाहिरिने गरेको छ । जो हाम्रो जस्तो देशका लागि हितकर छैन । पूर्वी नेपालका साना-ठूला सबै शहरबजारमा मापदण्डभन्दा पातला प्लास्टिकका भोला व्यापकरूपमा प्रयोग भइरहेको छ । सरकारको आदेश विपरीत प्रयोग भइरहेका भोला उपभोक्ताको घर पुगेपछि प्रदूषणको कारण बन्ने गरेको छ । पुनः प्रयोगमा नआउने त्यस्ता प्लास्टिक जथाभावी फ्याले गरेकाले शहरबजारको सौन्दर्य हराएको छ भने त्यसले माटोलाई सुख्खा बनाउँछ र माटोको उर्वरा शक्ति पनि कम हुन्छ । वातावरण विज्ञका अनुसार प्लास्टिकलाई सड्न मात्रै पाँच सय वर्ष लाग्छ त्यसैले पनि आत्मघाती यस्ता वस्तुको प्रयोगमा हामी स्वयम् सचेत हुन जरूरी छ ।

प्लास्टिकको प्रयोगलाई न्यूनीकरण गर्दै विस्थापन गर्नुपर्ने आवश्यकता महशुस गरी सरकारले कानून त बनायो तर, कार्यान्वयन भएन । त्यहीकारण त्यसबिरुद्ध सर्वोच्चमा रिट पऱ्यो । सर्वोच्चले पनि आदेशको कार्यान्वयन गर्न सम्बद्ध निकायलाई निर्देशन पनि दियो । तर, त्यसको पालना भएको छैन । तयारी खाद्यपदार्थ प्लास्टिकको थैलोमै राखिन्छ, त्यसैले प्लास्टिक उद्योगहरू नेपालमै खोलिए । सरकारको प्लास्टिक प्रतिबन्धको निर्णयले आफूहरूको दश अर्बभन्दा बढी लगानी जोखिममा परेको भन्दै उनीहरूले बिरोध जनाएका छन् । यद्यपि सरकारले मापदण्ड अनुसार नभएका उद्योगलाई प्रतिस्थापनमा अनुदान दिने बजेटमै उल्लेख गरेको छ । प्लास्टिकले शहरको सौन्दर्य नष्ट गर्नुका साथै वायुसमेत प्रदूषित हुन्छ । जमिनमा भ्यालेको प्लास्टिक नदीमा मिसिन्छ र जल प्रदूषण हुन्छ । नदीको निकास रोकिन्छ र बाढीको जोखिम बढ्छ । त्यही प्लास्टिकसहितको पानी अन्ततः समुद्रमा मिसिन्छ र जलचर प्राणीहरूका लागि अनुपयुक्त मात्र होइन घातक नै बनिन्छ । यी सबै कारणले अति हानीकारक प्लास्टिकको विस्थापनका लागि सरकारले दिएको निर्देशन अनुसार मापदण्डभित्रको अथवा कागज, जुट वा कपडाको भोला प्रयोग गर्ने बानी बसाल्नुपर्छ । त्यसका लागि वातावरण मन्त्रालय, विभाग तथा सम्बद्ध सबैले ऐन तथा बजेट कार्यान्वयनमा इमान्दार अग्रसरता देखाउनु पर्छ ।

ककुर र विरालोलाई रेविजविरुद्धको खोप

पथरीशिनिश्चरे, असोज ६। विश्व रेविज दिवसका सन्दर्भ पारेर मोरङको पथरीशिनिश्चरे नगरमा घरपालुवा कुकुर र विरालोलोई रेविजनिस्त्रको निःशुल्क खोप अभियान अगाडि बढाएको छ ।

अभियान नगरका १० वटै वडामा ६ देखि १२ गतेसम्म सञ्चालन भइरहेको जनाइएको छ । भेटीरानी अस्पताल तथा पशु सेवा विज्ञ केन्द्र १ नगर प्रदेशको समेत सहकार्यमा नगरको पशुपन्छी शाखाले वडा नम्बर ४, ९ र १० का वडा कार्यालय परिसरमा कुकुर र विरालोमा खोप लगाएको हो ।

रेविजको तथ्याई बुझ्नसके राम्ररी, हट्छ, डर नास सधैँभरी' भन्ने नाराका साथ नगर प्रमुख दिलीपकुमार राईको अगुवाईमा वडा नम्बर ४ मा वडाध्यक्ष गोविन्दबहादुर भण्डारी, ९ मा वडाध्यक्ष

मानुभक्त राई र १० मा कार्यपालिका सदस्य मैनादेवी फ्याल आचार्यसाहितका जनप्रतिनिधि र कर्मचारीको सहभागितामा खोप लगाउने काम भएको थियो । पशुपुत्री शाखा प्रमुख हेमचन्द्र दहाल, प्राविधिक पर्वत साहसहितका प्राविधिक टोलीले खोप लगाएको हो । खोप लगाएपछि, पशु धनीलाई खोप कार्ड प्रदान गरिएको छ ।

त्यस्तै ७ गते बडा नम्बर ५, ६ र ८ र ८ गते २, ३ र ७ मा खोप लगाएको तथा १० गते १ को बडा कार्यालयमा खोप लगाइने बताइएको छ । ११ र १२ गते पशुसेवा केन्द्र मंगलबारेमा खोप लगाइने छ । पशुसेवा केन्द्रमा भने आवश्यक परेको खण्डमा सबै दिन खोप लगाउने काम संचार रहने बताइएको छ ।

 डा. कुन्दन अर्याल

आजको नेपाली समाजमा मिडियाले सार्वजनिक वा राजनीतिक संवादका लागि निर्वाधरूपमा मुख्य वाहकको दायित्व ग्रहण गरिरहेको छ । तीन दशकको बहुलवादी राजनीतिक संस्कृतिका कारण नेपाली मिडियाको समाजशास्त्र ०४६ सालअघिको भन्दा पुथक देखिनु स्वभाविक हो । जहाँ छापामा र प्रसारणजस्ता परम्परागत मात्र होइनन्, नयाँ मिडिया समेत बहुलवादी छन् । तर, राजनीतिक पहुँच अथवा प्रोत्साहनबाट बलशाली हुन पुगेका नयाँ-नयाँ स्वार्थी तत्वहरू सार्वजनिक सञ्चारमा पकड जमाउन वा यसबाट निस्सृतः हुने सामाजिक शक्तिको प्रयोग गर्न सफल भएका छन् ।

बेला-बेला मिडियाका अर्न्तवस्तुमा अन्धसाधनिक प्रभाव परेको स्पष्ट देखिनुको कारण यही हो । सन् चालीसको दशकको उत्तरार्द्धीतर अमेरिकी सामाजशास्त्री तथा मनोवैज्ञानिक हारोल्ड ससवेलले कुनै पनि समाजमा मिडियाको समाजशास्त्रलाई केलाउन मद्दत गर्ने सञ्चार विश्लेषणको मूना प्रस्तुत गरेका थिए । जस अनुसार कसले, कसलाई, कुन माध्यमबाट के भन्यो र कस्तो प्रभाव पर्न गयो ? भन्ने प्रश्नहरू महत्त्वपूर्ण हुन्छन् । ती प्रश्नका जवाफ खोज्दै बितेका तीन दशकमा नेपाली मिडिया समाजशास्त्रको बद्दिएको स्वरूपको आँकलन गर्न सकिन्छ ।

पत्रकारिता सामाजिक अभ्यास हो । आजको युगमा यो विमर्शबाट उत्पन्न हुने शक्तिको मूल स्रोत पनि हो । त्यसैले राजनीतिक अभ्यासका क्रममा देखिने अव्यवस्था र अस्थिरता अनि आमसञ्चार अभ्यासमा मुखरित हुन्छन् । राजनीतिक परिपाटी, दल वा अभ्यासकर्ता एवम् मिडियाबीच सीमारेखासहितको उचित अन्तरसम्बन्धको निर्वर्ण हुनुपर्छ । अन्यथा विमर्शबाट उत्पन्न हुने सामाजिक शक्तिको प्रयोग राजनीति समेत गलत ढङ्गले पकड जमाउन खोज्ने स्वार्थी तत्त्वहरूबाट नै हुने गर्छ । त्यस्तो भएको अवस्थामा मिडिया समाजको अपेक्षा अनुसार लोककल्याणकारी भूमिका निर्वाह सक्षम हुनै सक्दैन । त्यस्तै परिस्थितिमा मिडिया आवाजविहीनहरूको आवाज होइन, शक्ति केन्द्रका औजार बन्ने खतरा हुन्छ ।

सन् पचासको दशकको मध्यतिर ग्राम, पिटरसन् र सिवर्टले प्रस्तुत गरेको प्रेसका चार सिद्धान्तलाई सकारा वा राजनीतिक प्रणाली र मिडियाबीचको अन्तरसम्बन्धको व्याख्या गर्ने एउटा महत्त्वपूर्ण आधार मानिन्छ । जसअनुसार कुनै पनि समाजमा राजनीतिक प्रणालीले आमसञ्चार प्रणाली वा मिडियाका स्वरूप र अन्तर्वस्तुलाई आकार प्रदान गर्छन् । गोरखापत्रको प्रकाशन शुरु भएपछिको एक शताब्दीभन्दा लामो नेपाली मिडियाको इतिहासले पनि यही देखाएको छ ।

आजको नेपाली पत्रकारिताको क्षितिज जति फराकिलो छ, त्यतिक्नै समृद्ध र गौरवमय यसको

इतिहास छ। हिजोके जगमा नेपाली मिडिया यहाँसम्म आइपुगेको छ। आउने दिनमा डिजिटल माध्यमहरूको चलनचल्ती अझै बढ्दै जान सकेको छ। माध्यम जे भए पनि पत्रकारिता अभ्यगान् बढ्दै जानेछ। समाजमा पत्रकारिताको नैतिक उपस्थिति मूल पक्ष हो। भौतिक उपस्थितिका कारण मात्र पत्रकारिताप्रति समाजको निर्भरता बढ्दै गएको होइन। साप्ताहिकहरू हराउँदै जानु दैनिकहरू बढ्दै जानु वा कागजमा अखबारहरू थप विस्तार नहुने र अनलाइन न्यूजपोर्टलहरू मौलाउँदै जानु अस्वाभाविक होइन। अन्तर्वचन मूल कुरा हो। भौद्ध वर्तन फरक हुँदै जान्छन्, पकवानको महत्व फर्म्फन् बढ्दै जान्छ। अतः अनलाइन न्यूजपोर्टलहरूसम्मको युगमा आइपुगेको नेपाली

पत्रकारिताको जग भने कागजमा छापिने साना साप्ताहिकहरूले नै निर्माण गरेका हुन् ।

राजा वा पञ्चहरूको अलापभन्दा पृथक नेपाली समाजको सर्वजनिक संवाहलाई प्रजातन्त्र वा लोकतन्त्र अघि साप्ताहिकहरूले नै धानेका थिए । माध्यमहरू परिवर्तन भए, तर नेपाली पत्रकारिताको आजको बहुलुवाढी अग्न्यास ती साप्ताहिकहरूका विगतबाट अभिप्रेरित छन् ।

त्यसबेलाको निम्नतमा व्यवसायिकता पनि थद्वै-थद्वै भविष्यमा नेपाली पत्रकारिताले अभ्र गहीकिलो, संवेदनशील र भ्रमहरूबाट मुक्त सत्य-तथ्यसहितका सामग्री प्रस्तुत गर्दै सर्वजनिक वृत्तलाई भ्रन्भ्रन् फराकिलो बनाउँदै लैजान्छ ।

समाज परिवर्तनसँगै पत्रकारिताको अग्न्यास, उत्पादन र प्रभावमा पनि अन्तर देखिँदै जान्छ । ०४६ र ०६२/०७३ सालपछि नेपालमा बहुआयामिक परिवर्तनका बाटारहरू खुल्दै गए । ०४६ सालको अन्त्यसम्म आइपुग्दा नेपालमा मिडिया परिदृश्यमा सरकारी स्तरमा सञ्चालित गोरखापत्र र राडिजङ्ग नेपालका अतिरिक्त अन्तर्वस्तुको प्रकृति, गुणस्तर र आयननका साथै भौगोलिक पहुँचका दृष्टिले पनि कमजोर साप्ताहिकहरू थिए । सरकारी रेडियो, टेलिभिजन र अखबारले प्रस्तुत गर्ने राजाको सरकारको

विश्वदृष्टिकोणका विकल्पमा जनधारणा प्रस्तुत गर्न साप्ताहिकहरूले सङ्घर्ष गर्नु पर्दथ्यो । ती साप्ताहिकहरू अल्पआयुका ससाना लगानीमा स्थापित थिए, एक-दुई कोठे कार्यालय सीमित थिए र गुटेनवर्ग प्रविधिमा छापीन्थे । तर, बजार शास्त्रका दृष्टिले कमजोर ती साप्ताहिकहरू राजनीतिक पक्षधरताका दृष्टिले भने प्रखर र निर्भिक थिए ।

०४६ र ०६४ सालका बीचमा नेपाली अखबार जगत्को कायापलट हुन गयो । ०६४ पछि सम्पूर्ण नेपाली मिडियाले नै नयाँ काँचुली फेर्‍यो । ०४६ सालअघि साना लगानीका अखबारहरूको पत्रकारिता मूलतः अभिव्यक्ति स्वतन्त्रताको लडाइँ थियो । त्यसैले अखबारहरूको प्रसार आजको जस्तो व्यापक थिएन भने निजी क्षेत्रको संलग्नता

००७ सालको परिवर्तनसँगै निजी क्षेत्रका अखबार र रेडियो नेपालको शुरुवात भयो । तर, ०१७ सालमा संसदीय व्यवस्थाको घाँटी निमोर्तिएसँगै अखबारहरू यिष्ठिन मात्र सक्ने परिवेशको निर्माण गरियो । चिसोबेलाका अखबारहरू राजनीतिक संवादको वाहक बनेकै कारण सत्ताको कोपभाजनको शिकार बने गर्दथे । कानुनहरूको तर्जुमा अभिव्यक्ति स्वतन्त्रतामा बन्देज लगाउने उद्देश्य साथ गरिन्थ्यो । तैपनि नेपाली समाज अखबारविहीन भने बनेन, तर निजी क्षेत्रका अखबार संस्थागत हुन पनि सकेनन् । स्वतन्त्र विचारलाई दमन गर्ने क्रममा सत्ताले निजी अखबारहरूलाई उपयोग गर्न थालेपछि दलहरूका पृष्ठपोषण गर्ने अखबारहरू पनि मुखर हुन थाले । राजाको पञ्चायतले कहिल्यै पनि अखबारहरूको संस्थागत विकास हुन सक्ने वातावरण भने बन्न दिएन ।

०४६ सालपछि राजनीतिक संवाद वा सार्वजनिक सञ्चारको अस्तित्व विना राजनीतिक प्रक्रिया ठिक ढङ्गले अगाडि बढ्न सक्दैन भन्ने विश्वास बढ्न थाल्यो । अखबार राजनीतिक वा सार्वजनिक संवादको वाहक मात्र होइन, उल्टेखरीय परिमाणमा रोजगार दिलाउने उद्योगका रूपमा पनि चिनिन थाल्यो । अन्तर्वस्तु उत्पादनको परिमाणसँगै पाठकको पनि वृद्धि हुन थाल्यो । ०६२/०६३ पछिको लोकान्तरिक गणतन्त्रको युगमा यदकादक देखिएका प्रतिकूलताका अतिरिक्त आमरूपमा नेपाली अनुभूतिको सिमन्तशैलताको असीमित वातावरण अनुभूत गर्न पाएको छ । पुरानो शक्ति र सम्बन्धमा आएको फेरबदल आमरूपमा सकारात्मक छ, अभिव्यक्ति स्वतन्त्रताको वृत्तलाई फराकिलो पार्न प्रकृतिको छ । तैपनि उन्नत लोकतान्त्रिक परिवेश अनुकूलको स्वतन्त्र तर पूर्णतः लोकहितमा समर्पित मिडिया प्रणाली आज पनि नेपाली समाजको सुन्दर दृष्टा हो ।

आफ्नो नेपाली आमसञ्चार माध्यमको समाजशास्त्र केलान छाप, प्रसारण र पछिल्लो पुस्तका दर्शनमा माध्यमका संस्था, उत्पादन र पाठक वा अर्लङ-श्रोताको अवस्था र अनुभूति बुझ्न सक्नुपर्छ । किनकि, विभिन्न प्रकारका आक्रामक वा अनाक्रामक शक्ति, नियन्त्रणका प्रवृत्ति, वैद्य वा वैद्यता वेगरका संस्थाहरू, वर्ग र समुदायका बीच नै नेपाली मिडियका जराजरा फैलिएका छन् ।

यही यथार्थबीच राजनीतिक-आर्थिक-सामाजिक परिवर्तन र मिडिया क्षितिजमा परेको त्यस्तो परिवर्तनको प्रभाव सम्बन्धी अध्ययन नै नेपाली समाजसञ्चार-सामाजशास्त्र हो । मिडिया-उत्पादनलाई सामाजिक संरचनाको प्रतिकात्मक स्वरूप मान्ने हो भने मिडियाका ती अन्तर्वस्तुको निर्माण कसरी-कसरी हुन्छ ? सामाजिक यथार्थलाई कस्ता-कस्ता मिडियाले कस्तो-कस्तो आकार-प्रकारमा प्रस्तुत गरिरहेका छन् ? घटना र प्रवृत्तिको कसरी-कसरी व्याख्या भइरहेको छ ? आजका कसरी-कसरी लागयताका सामग्रीका मूल्य-मान्यताका आधारबारे थाह पाउन सामाज शास्त्रीय ढाँचामा यी प्रश्नहरूको उत्तर खोजिनु पर्छ । गोप

भाषामा भौतिक उपस्थितिमा पढाइ शुरू

भनापा, असोज ५। मेचीनगर नगरपालिकाभित्रका सामुदायिक तथा संस्थागत एक सय छ वटा विद्यालयले भौतिक रुपमै पठाइ शुरु गरेका छन् ।

कोभिड-१९ का कारण लामो समयदेखि विद्यालय सञ्चालन हुन नसकिरहेको अवस्थामा पालिकाभित्रका प्रारम्भिक बालकक्षा वाहेकका कक्षा सञ्चालन गर्ने अनुमति पाएसँगै विद्यालय सञ्चालनमा आएका हुन् ।

कक्षा कोठाका क्षमताका आधारमा भौतिक दूरी कायम गर्ने, शिक्षक, विद्यार्थी सबैले अनिवार्य मास्क लगाउने, धेरै विद्यार्थी भएको विद्यालयले आलोपालो गरी पढाइ गर्ने लगायतका मापदण्ड पालना गरेर मात्र विद्यालय सञ्चालन गर्ने अनुमति दिएको पाँचकाका नगर शिक्षा प्रमुख होमनाथ भण्डारीले जानकारी दिए ।

वटा सामुदायिक विद्यालय, चार वटा धार्मिक स्कूल र ६० वटा बोर्डिङ स्कूल सञ्चालनमा छन् । विद्यालयले शिक्षा, विज्ञान तथा प्रविधि मन्त्रालयले जारी गरेको विद्यालय सञ्चालन सम्बन्धी कार्य हार्च २०७३ अनुसार मापदण्ड पूरा गरी भौतिक उपस्थितिमा पढाइ गरिरहेका छन् । यो छैनन् भनेर अनुगमन समेत गरिने उनले बताए ।

उनले विद्यार्थीले विद्यालयमा भौतिक उपस्थिति गनुपूर्व विद्यालय परिसर सरसफाई तथा कक्षा कोठा अनिवार्य रूपमा निर्मलगीकरण गर्ने, विद्यालय प्रवेशद्वारमा धर्मलगावटका ज्वरो नाप्ने, सासुपानीले अनिवार्य हात धुने व्यवस्था हुनुपर्ने, कक्षा कोठामा विद्यार्थीलाई भौतिक दूरी कायम गर्दै जेट आकारमा बसाउनुपर्ने मापदण्डमा उल्लेख गरिएको बताए ।

पालिकाको विद्यालयले सरकारले तोकेका मापदण्ड अनुसार पढाइ शुरु गरे

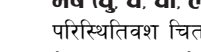
नगरेको बुझ्नका लागि अनुगमन गरिने बताए । सो क्रममा मापदण्ड पालना नगरेको पाइएमा विद्यालयलाई कारवाहीको दायरामा ल्याउने उनको भनाइ छ ।

जिल्लाका भद्रपुर, बिर्तामोड नगरपालिका, भापा गाउँपालिकाका विद्यालयले समेत भौतिक रूपमा पढाइ शुरू गरेका छन् । शिक्षा विकास तथा इकाइ समन्वय कार्यालयका प्रमुख राजकुमार विश्वकर्मा ले विभिन्न विद्यालयमा अनुगमन शुरू गरेको बताए । भारतीय सीमा क्षेत्रमा रहेका भापा गाउँपालिकाको सरस्वती आधारभूत विद्यालय, विभुवन आधारभूत विद्यालय र अमरसिंहवाँवा विद्यालय समेत अनुगमन गरिएको बताइएको छ । अनुगमनका क्रममा विद्यालयले सरकारले तोकेका मापदण्ड पालना गरेरै भौतिक उपस्थितिमा विकास सञ्चालन गराइरहेको पाइएको प्रमुख विश्वकर्मा ले जानकारी दिए ।

सहयोगमा फाल्गुनन्द युमा
माडहिमले पठनपाठन थालेको
बताइएको छ ।

कार्यक्रममा बाल सुर्वाधिनौ माविका प्रधानाध्यापक विश्व
थापा, संस्थाका वित्तीय साक्षरता उपसर्गमिका संयोजक
गोपाल प्याकुरेल, प्रमुख अतिथि परियार लगायतले मन्तव्य
राखेका थिए। चारआली सेवा केन्द्रका संयोजक प्रकाश
वास्तालीको सभारपित्व तथा कार्यालय प्रमुख संगीता
तामाङ्को सञ्चालनमा सम्पन्न कार्यक्रममा ख्यात इकाई
समितिका संयोजक नवराज भट्टराईले गरेका थिए।

 ज्यो. मधुसूदन रिजाल (स्वर्णपदक विजेता) वैदिक ज्योतिष परामर्श केंद्र भक्तिचरं रोड, ब्रिगमिड (९८२०४७९९१)	मेष (वृ. वे. चो. ला. लि. लु. ले. लो. अ) - परिस्थितिबश चिताएको काम रोकिन सक्छ। आफ्नो मेहनतबाट अरूले फाइदा उठाउने चेष्टा गर्ने छन्। बृष (इ. उ. ए. ओ. वा. बि. बु. बे. वो) - मौका आए पनि काम थाल्नुअघि राम्ररी विचार पुर्‍याउनुहोला। व्यवसायमा बाधा पुग्नेछ भने अरूका लागि बृद्धि खर्चनुपर्ने देखिन्छ। मिथुन (का. कि. कु. घ. ङ. छ. के. को. हो) - व्यवसायभन्दा सेवामूलक कामबाट राम्रो उपलब्धि प्राप्त हुनेछ। तत्काल ठूलो फाइदा नदेखिएकाले लाभ उठाउन हतार नगर्नुहोला।	कर्कट (हि. हु. हे. हो. डा. डि. डु. डे. डो) - हतराको निर्णयले समस्या निम्त्याउन सक्छ। कामसम्मानका लागि मौन रहनु बेस होला। बलजपतीले लक्ष्यमा पुग्न समस्या पर्नेछ। सिंह (मा. मि. मु. मे. मो. टा. टि. टु. टे) - बुद्धिको उपयोगले काम लिने चेष्टा गर्नुहोला। भावना बृम्भन नसक्दा शुभचिन्तकहरू टाढिन सक्छन्। ठूलो आशा देखाउनेहरूबाट सावधान रहनुहोला। कन्या (टो. प. पि. पु. ष. ण. ठ. पे. पो) - बोली व्याहारमा संयम रहँदै गरिएको युक्तिपूर्ण व्यवहारले फाइदा दिलाउनेछ। नयाँ कामको प्रस्ताव आउनेछ।	तुला (र. रि. रू. रे. रो. ता. ति. तु. तो) - साथ दिनेहरू बढ्ने छन्। प्रतिष्ठित काम गर्दै नाम र दाम कात्तुने बेला छ। रमाइलो जमघट हुने योग छ। बृश्चिक (तो. ना. नि. नु. ने. नो. या. यि. यु) - बीच स्वादिष्ट भोजनको आनन्द प्राप्त होला। सहयोगीहरूले साथ दिनेछन् भने पहिलेको सफलताले पनि हौसला प्रदान गर्नेछ। धनु (ये. यो. म. मि. मु. घ. फा. ट. मे) - सफ़्तिर आफ्नो स्वाभिमत्त्वका वस्त्रमा अरूले दाबी गर्न सक्छन्। वेसुरमा दिइएको वचनले समस्या निम्त्याउनेछ।	मकर (भो. ज. जि. खि. खु. खे. खो. गा. गि) - छिमेकमा असमझदारी बढ्ने देखिएकाले हौसियारी साथ काम लिनुहोला। फाइदाका लागि केही वस्तु त्यागनुपर्ला। कुम्भ (गु. गे. गो. सा. सि. सु. से. सो. दा) - आवश्यक पदार्थ सरसापट वा कर्जा मार्फत धन जुट्नेछ। लामो यात्रा गर्ने अवसर प्राप्त हुनेछ। आफ्नाबाट भने टाढिनुपर्ने हुन सक्छ। मीन (दि. दु. श. भ. ज. दे. दो. च. चि) - केही खर्च लागे पनि यात्राको प्रक्रिया अघि बढ्नेछ। लगानी बढाउनुपर्ने पनि प्रतिक्षित नतिजाले उत्साह भने जगाउनेछ।
---	---	---	--	--